

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
IV kadencja

Druk nr 2791

Warszawa, 19 marca 2004 r.

Pan
Marek Borowski
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. i na podstawie art. 32 ust. 2 regulaminu Sejmu RP, z prośbą o zastosowanie art. 51 pkt 1 Regulaminu Sejmu RP, niżej podpisani posłowie wnoszą projekt ustawy:

- o Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej.

Do reprezentowania wnioskodawców w pracach nad projektem ustawy upoważniamy panią poseł Krystynę Grabicką.

(-) Jerzy Czerwiński; (-) Krystyna Grabicka; (-) Mariusz Krzysztof Grabowski;
(-) Gabriel Janowski; (-) Urszula Krupa; (-) Piotr Krutul; (-) Henryk Lewczuk;
(-) Robert Luśnia; (-) Jan Łopuszański; (-) Antoni Macierewicz;
(-) Halina Nowina Konopka; (-) Jan Olszewski; (-) Stanisław Papież;
(-) Anna Sobecka; (-) Antoni Stanisław Stryjewski; (-) Gertruda Szumska;
(-) Zenon Tyma.

projekt

Ustawa
z dnia
o Prokuratorii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej

Rozdział I
Przepisy ogólne

Art.1.

- 1) Prokuratoria Generalna Rzeczypospolitej Polskiej zwana dalej „Prokuratorią Generalną” – jest centralnym organem administracji państwowej podległym Prezesowi Rady Ministrów, utworzonym dla ochrony praw i interesów majątkowych Skarbu Państwa.
- 2) Prokuratoria Generalna działa na podstawie ustawy oraz Regulaminu uchwalonego przez Prezesa Rady Ministrów na wniosek Prezesa Prokuratorii Generalnej. Regulamin określa organizację wewnętrzną oraz zasady i tryb wykonywania czynności służbowych.
- 3) Prezes Prokuratorii Generalnej przedstawia sprawozdanie z rocznej działalności Sejmowi RP w terminie 3 miesięcy po zakończeniu roku kalendarzowego.

Art.2.

Do zakresu działania Prokuratorii Generalnej należy:

- 1) zgłaszanie sprzeciwu w zakresie rozporządzania mieniem Skarbu Państwa

- 2) zastępstwo Skarbu Państwa przed sądami i innymi organami.
- 3) kontrola umów, których stroną jest Skarb Państwa
- 4) opiniowanie projektów aktów prawnych dotyczących praw i interesów Skarbu Państwa

Art.3.

Do praw i interesów Państwa należą:

- 1) mienie Skarbu Państwa oraz wszelkie prawa i roszczenia z nim związane a także przekazane państwowym osobom prawnym, funduszom celowym, agencjom i fundacjom.
- 2) prawa i roszczenia związane z udziałem Skarbu Państwa w spółkach prawa handlowego
- 3) prawa, zobowiązania i roszczenia między Rzeczypospolitą Polską a innymi państwami wynikające z umów międzynarodowych.

Rozdział II Formy działania Prokuratorii Generalnej

Art.4.

1. Prokuratoria Generalna zgłasza sprzeciw w zakresie rozporządzenia lub zobowiązania do rozporządzenia mieniem Skarbu Państwa jeśli rozporządzenie lub zobowiązanie do rozporządzenia naraziłoby Skarb Państwa na szkodę.
2. O zamiarze rozporządzenia lub zobowiązania do rozporządzenia mieniem Skarbu Państwa, organy określone w art.3 ustawy mają obowiązek zawiadomić Prokuratorię Generalną w formie pisemnej, określając we wniosku:
 - 1) przedmiot rozporządzenia z wyszczególnieniem danych ewidencyjnych identyfikujących składniki aktywów trwałych,

- 2) wartość rynkową przedmiotu rozporządzenia,
- 3) sposób rozporządzenia,
- 4) podmiot, na rzecz którego nastąpi rozporządzenie,
- 5) uzasadnienie gospodarcze czynności prawnej

3. Do wniosku należy dołączyć:

- 1) dokumenty potwierdzające:
 - a) prawo do przedmiotu rozporządzenia,
 - b) wartość rynkową przedmiotu rozporządzenia, załączając wycenę rzeczoznawcy
- 2) projekt umowy, na podstawie której ma być dokonane rozporządzenie
- 3) inne dokumenty zawierające dane i informacje zawarte we wniosku

4. Jeżeli złożony wniosek nie spełnia wymogów określonych w ust. 2 i 3, Prezes Prokuratury Generalnej lub właściwy terenowo dyrektor Prokuratury Generalnej wzywa wnioskodawcę do usunięcia braków w terminie 7 dni, pod rygorem zwrotu wniosku. Termin, o którym mowa w ust. 6 ulega zawieszeniu do dnia usunięcia braków.

5. Prokuratura Generalna zawiadamia niezwłocznie Ministra Skarbu o zgłoszonym jej zamiarze dokonania czynności określonej w ust.2.

6. Rozpoznanie wniosku następuje w terminie 30 dni od dnia doręczenia zgłoszenia zamiaru dokonania czynności, o której mowa w ust.2.

7. Po otrzymaniu sprzeciwu organom określonym w art.3 ustawy, przysługuje odwołanie do Rady Ministrów w terminie 14 dni od dnia doręczenia sprzeciwu wraz z uzasadnieniem.

8. Rada Ministrów rozpoznając odwołanie w terminie 30 dni od dnia doręczenia odwołania, może sprzeciw uchylić lub pozostawić w mocy. Decyzja Rady Ministrów jest ostateczna.

9. Czynność prawna dokonana bez zawiadomienia Prokuraturii Generalnej, o którym mowa w ust. 2 lub wbrew ostatecznemu sprzeciwowi, jest nieważna.

Art. 5.

Sprzeciw, o którym mowa w art. 4, dotyczący czynności rozporządzającej lub zobowiązującej do rozporządzenia mieniem Skarbu Państwa pozostającym w dyspozycji:

- 1) centralnego organu administracji państwowej – zgłasza Prezes Prokuraturii Generalnej
- 2) pozostałych organów określonych w art. 3 – zgłasza dyrektor oddziału terenowego Prokuraturii Generalnej właściwego ze względu na siedzibę.

Art. 6.

W celu realizacji działań określonych w art. 2 Prokuratura Generalna ma prawo do:

- 1) żądania okazania dokumentów i materiałów
- 2) oględzin obiektów i pomieszczeń
- 3) wzywania i przesłuchiwania świadków
- 4) korzystania z pomocy biegłych i specjalistów
- 5) zwracania się do organów kontroli, organów ścigania i wymiaru sprawiedliwości o udzielenie informacji i udostępnienie dokumentów

Art.7.

1. Prokuratoria Generalna wykonuje na zasadzie wyłączności, zastępstwo Skarbu Państwa przed sądami w sprawach cywilnych.
2. W postępowaniach ze stosunku pracy lub stosunku służbowego w administracji publicznej, w sprawach wieczystoksięgowych i egzekucyjnych – zastępstwo Skarbu Państwa wykonuje organ, z działalnością której wiąże się dochodzone roszczenie.
3. W innych postępowaniach sądowych lub przed innymi organami a także w postępowaniach o których mowa w ust. 2, Prokuratoria Generalna może brać udział, jeżeli wymaga tego ochrona praw lub interesów Skarbu Państwa. Udział Prokuratorii Generalnej w postępowaniu wyłącza zastępstwo innego organu.

Art.8.

1. Prokuratoria Generalna wykonuje zastępstwo Skarbu Państwa:
 - 1) z własnej inicjatywy
 - 2) na wniosek organu administracji państwowej
 - 3) na polecenie Prezesa Rady Ministrów
2. Prokuratoria Generalna na wniosek Ministra właściwego w sprawach Skarbu Państwa może podjąć czynności zastępstwa wskazanej państwowej osoby prawnej, która otrzymała dotacje z budżetu państwa albo Skarb Państwa udzielił jej gwarancji lub poręczenia. Udział Prokuratorii Generalnej w postępowaniu wyłącza zastępstwo innego organu.

Art.9.

W przypadku sprzeczności interesów Skarbu Państwa z interesami państwowych osób prawnych, Prokuratoria Generalna zastępuje Skarb Państwa, a w przypadku sprzeczności interesów między państwowymi osobami prawnymi, Prokuratoria Generalna nie może zastępować żadnej strony.

Art.10.

1. Państwowe jednostki organizacyjne, których dotyczy zastępstwo Prokuratorii Generalnej, zawiadamiają niezwłocznie Prokuratorię Generalną o wszczętych przeciwko nim postępowaniach przed sądami i innymi organami, jeśli zastępstwo jest obowiązkowe.

2. Organy administracji państwowej i inne państwowe jednostki organizacyjne mają obowiązek udostępnić Prokuratorii Generalnej dokumenty i materiały niezbędne do wykonywania jej zadań.

Art.11.

1. Zastępstwo Skarbu Państwa wykonują radcowie Prokuratorii Generalnej na podstawie pełnomocnictwa ogólnego lub do poszczególnej sprawy, udzielonego przez prezesa Prokuratorii Generalnej lub dyrektora jednostki terytorialnej.

2. Zastępstwo Skarbu Państwa może wykonywać również radca prawny lub adwokat na podstawie pełnomocnictwa ogólnego lub do poszczególnej sprawy udzielonego przez prezesa Prokuratorii Generalnej lub dyrektora jednostki terytorialnej.

3. Radcowie Prokuratorii Generalnej przed organami orzekającymi występują w stroju urzędowym. Minister Sprawiedliwości określi w drodze rozporządzenia wzór stroju urzędowego.

Art.12.

1. Prokuratoria Generalna sprawuje kontrolę w zakresie rozporządzania mieniem Skarbu Państwa umów zawartych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy.

2. Czynności kontrolne o których mowa w ust. 1 Prokuratoria Generalna podejmuje:

- 1) z własnej inicjatywy
- 2) na wniosek organów ścigania
- 3) na wniosek Najwyższej Izby Kontroli
- 4) na polecenie Prezesa Rady Ministrów

3. W przypadku stwierdzenia, iż rozporządzenie mieniem Skarbu Państwa naraziło Skarb Państwa na szkodę, Prokuratoria Generalna zawiadamia o tym niezwłocznie organy ścigania i wydaje decyzję o nieważności umowy wraz z uzasadnieniem.

4. Od decyzji o której mowa w ust.3 przysługuje odwołanie do Rady Ministrów w terminie 14 dni od daty jej doręczenia.

5. Rada Ministrów rozpoznając odwołanie w terminie 30 dni od daty jej doręczenia, decyzje uchyla lub pozostawia w mocy. Decyzja ta jest ostateczna.
6. Odpowiedzialność cywilną za szkodę w następstwie wydania decyzji o nieważności umowy w zakresie niekorzystnego rozporządzenia mieniem Skarbu Państwa ponosi na podstawie odrębnych przepisów organ, który naraził Skarb Państwa na szkodę.

Rozdział III Organizacja Prokuratorii Generalnej

Art.13.

1. Pracami Prokuratorii Generalnej kieruje prezes Prokuratorii Generalnej powołany przez Prezesa Rady Ministrów na okres 5 lat.
2. Prezes Prokuratorii Generalnej reprezentuje ją na zewnątrz, nadzoruje pracę podległych mu pracowników i wykonuje inne czynności określone w ustawie.

Art.14.

1. Prezes Prokuratorii Generalnej powołuje 2 wiceprezesów. Wiceprezesi wykonują zadania w zakresie powierzonym przez Prezesa i zastępują go w czasie jego nieobecności.
2. Wiceprezesów odwołuje Prezes Prokuratorii Generalnej.

Art.15.

1. Prezes Prokuratorii Generalnej może być odwołany przez Prezesa Rady Ministrów przed upływem okresu, na który został powołany w przypadku rezygnacji, choroby trwale uniemożliwiającej mu wykonywanie obowiązków, popełnienia przestępstwa stwierdzonego prawomocnym wyrokiem skazującym lub rażącego naruszenia swoich obowiązków.

2. Ze stanowiskiem Prezesa i wiceprezesa Prokuratorii Generalnej nie można łączyć przynależności do partii politycznej oraz innego zatrudnienia, w tym umów cywilno-prawnych, z wyjątkiem dodatkowej pracy w charakterze nauczyciela akademickiego w szkole wyższej.

Art.16.

1. Prezes Rady Ministrów uchwała regulamin, który określa organizację wewnętrzną Prokuratorii Generalnej, siedziby organów terenowych i zakres ich właściwości terytorialnej.

2. Organem terenowym Prokuratorii Generalnej kieruje dyrektor powoływany i odwoływany przez Prezesa Prokuratorii Generalnej spośród pracowników mianowanych Prokuratorii Generalnej.

Art.17.

1. Czynności Prokuratorii Generalnej określone w art. 2 ustawy są wykonywane jednoosobowo przez upoważnionych radców i referendarzy, z wyjątkiem sprzeciwu, o którym mowa w art. 4 oraz decyzji o nieważności umowy, o której mowa w art. 12 ust.3, które są wydawane w składzie 3 pracowników mianowanych.

2. W sprawach wyższej wagi dotyczących umów zawierających rozporządzenie majątkiem Skarbu Państwa lub zobowiązań o wartości powyżej 500.000 EURO, Prezes Prokuraturii Generalnej może zarządzić wykonanie czynności, o których mowa w ust. 1 w składzie 7 pracowników mianowanych.

Rozdział IV Pracownicy Prokuraturii Generalnej

Art.18.

Stosunek pracy z pracownikiem Prokuraturii Generalnej z zastrzeżeniem art.13 ust.1 i art. 14 ust. 1 nawiązuje się na podstawie mianowania albo umowy o pracę.

Art.19.

1. Stosunek pracy na podstawie mianowania nawiązuje się z:

- 1) radcami
- 2) referendarzami
- 3) dyrektorami i wice dyrektorami jednostek terenowych
- 4) doradcami Prezesa Prokuraturii Generalnej

2. W pozostałych przypadkach nie wymienionych w ust. 1 podstawą nawiązania stosunku pracy jest umowa o pracę.

Art.20.

1. Pracownikiem mianowanym może zostać osoba, która:

- 1) jest obywatelem polskim i ma stałe miejsce zamieszkania w Polsce
- 2) ma pełną zdolność do czynności prawnych oraz korzysta z pełni praw publicznych

- 3) ukończyła wyższe studia prawnicze lub ekonomiczne i uzyskała tytuł magistra
 - 4) nie była karana za przestępstwo z winy umyślnej
 - 5) posiada stan zdrowia pozwalający na zatrudnienie na określonym stanowisku
 - 6) daje rękojmię należytego wykonywania swoich obowiązków
2. Nawiązania i rozwiązania stosunku pracy na podstawie mianowania, dokonuje Prezes Prokuraturii Generalnej.

Art.21.

1. Radcą Prokuraturii Generalnej może być mianowana osoba, która jest wpisana na listę radców prawnych lub listę adwokatów.
2. Referendarzem Prokuraturii Generalnej może być mianowany pracownik, który ukończył wyższe studia prawnicze lub ekonomiczne uzyskując tytuł magistra oraz legitymuje się co najmniej trzyletnim okresem pracy.

Art.22.

1. Pracownik mianowany nie może pod rygorem wydalenia z pracy w Prokuraturii Generalnej wykonywać zajęć, które pozostałyby w sprzeczności z jego obowiązkami albo mogłyby wywołać podejrzenie o brak bezstronności.
2. Pracownik Prokuraturii Generalnej może podjąć dodatkowe zatrudnienie po uzyskaniu zgody Prezesa Prokuraturii Generalnej.

Art.23.

Obowiązkami pracownika mianowanego są w szczególności:

- 1) ochrona interesów Skarbu Państwa
- 2) przestrzeganie tajemnicy ustawowo chronionej
- 3) rzetelne, bezstronne i terminowe wykonywanie czynności
- 4) godne zachowanie w czasie służby i poza nią
- 5) stałe doskonalenie kwalifikacji

Art.24.

Pracownik Prokuraturii Generalnej ma obowiązek zachowania tajemnicy informacji uzyskanych w czasie wykonywania czynności. Obowiązek ten nie ustaje po zakończeniu zatrudnienia.

Art.25.

1. Pracownicy Prokuraturii Generalnej ponoszą odpowiedzialność majątkową za szkody wyrządzone Skarbowi Państwa oraz innym podmiotom w związku z wykonywaniem czynności, na mocy odrębnych przepisów.

2. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio do Prezesa, wiceprezesów oraz dyrektorów oddziałów terenowych.

Art.26.

1. Wynagrodzenie zasadnicze pracowników mianowanych Prokuraturii Generalnej stanowi wielokrotność prognozowanego przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sferze budżetowej.

2. Rada Ministrów określa w drodze rozporządzenia szczegółowe zasady wynagrodzenia pracowników Prokuraturii Generalnej, w tym dodatku za wieloletnią pracę, nagród jubileuszowych, odpraw emerytalnych a także zasad

tworzenia i wykorzystywania funduszu nagród pochodzącego z części zasądzonych i ściągniętych na rzecz Prokuraturii Generalnej kosztów postępowania w sprawach, w których Prokuratura Generalna wykonywała zastępstwo Skarbu Państwa.

Art.27.

Rozkład czasu pracy radców i referendarzy ustala Prezes Prokuraturii Generalnej lub dyrektor terenowego oddziału mający na uwadze zadania wykonywane poza siedzibą Prokuraturii Generalnej.

Art.28.

Do pracowników mianowanych Prokuraturii Generalnej w sprawach nie uregulowaną mniejszą ustawą stosuje się odpowiednio przepisy ustawy o służbie cywilnej.

Art.29.

Pracownicy na stanowiskach administracyjnych oraz obsługi w Prokuraturii Generalnej są zatrudniani na podstawie umowy o pracę. W sprawach nie uregulowanych niniejszą ustawą stosuje się do nich odpowiednio przepisy kodeksu pracy.

Rozdział V Zmiany w przepisach obowiązujących

Art.30.

W ustawie z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego (Dz.U. Nr 43, poz. 296, z późn. zm.) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 67 § 2 otrzymuje brzmienie:

„ §2.Za Skarb Państwa podejmuje czynności procesowe Prokuratoria Generalna”

2) w art. 87 w § 1 wyrazy „adwokat lub radca prawny” zastępuje się wyrazami:

„adwokat, radca prawny lub radca Prokuratorii Generalnej”

3) w art. 89 w § 1 w zdaniu drugim wyrazy „Adwokat i radca prawny” zastępuje się wyrazami: „Adwokat, radca prawny lub radca Prokuratorii Generalnej”

4) w art. 99 po wyrazach „rzecznika patentowego” dodaje się wyrazy „oraz skarbowi Państwa reprezentowanemu przez Prokuratorię Generalną”

5) w art. 111 w § 1 po pkt 4 dodaje się pkt 4a w brzmieniu :

„4a) Prokuratoria Generalna”

6) w art.133 w § 3 zdanie drugie otrzymuje brzmienie :

„Jednakże Skarbowi Państwa doręczenia dokonuje się we właściwej jednostce organizacyjnej Prokuratorii Generalnej,”

7) w art. 331 dotychczasową treść oznacz się jako § 1 i dodaje § 2 w brzmieniu :

„2. W sprawach, gdzie stroną jest Skarb Państwa reprezentowany przez Prokuratorię Generalną odpis wyroku wraz z uzasadnieniem doręcza się we właściwej terytorialnie jednostce Prokuratorii Generalnej,”

8) w art. 393 ²:

a) w § 1 wyraz „lub” zastępuje się przecinkiem, a po wyrazach „radcą prawnym” dodaje się wyrazy „radcą Prokuratorii Generalnej”.

- b) w § 2 po wyrazach „radca prawny” kropkę zastępuje się przecinkiem i dodaje wyrazy „radca Prokuraturii Generalnej”.

Art.31.

W ustawie z dnia 1 sierpnia 1997 r. o Trybunale Konstytucyjnym (Dz.U. Nr 102, poz. 643, z późn. zm.) wprowadza się następujące zmiany :

- 1) w art. 13 ust. 2 kropkę zastępuje się przecinkiem i dodaje się wyrazy „Prezes Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa,”
- 2) w art. 27 dodaje się pkt. 9) w brzmieniu :
„9) Prokuratura Generalna Skarbu Państwa, jeżeli zgłosiła swój udział w postępowaniu”,
- 3) w art. 52 ust. 1, wyrazy po średniku „uczestnikiem jest również Rzecznik Praw Obywatelskich, jeżeli zgłosił udział w postępowaniu” zastępuje się wyrazami : „uczestnikami są również Rzecznik Praw Obywatelskich lub Prokuratura Generalna, jeżeli zgłosili swój udział w postępowaniu”.

Art. 32.

W ustawie z dnia 8 sierpnia 1996 r. o zasadach wykonywania uprawnień przysługujących Skarbowi Państwa (Dz. U. 106/96 poz. 493 z póź. zm.)

- 1) skreśla się pkt. 7 i 8 art. 2
- 2) art. 4 otrzymuje brzmienie: „minister właściwy do spraw Skarbu Państwa może przyjąć wykonywanie zastępstwa procesowego Skarbu Państwa lub państwowych osób prawnych – o ile nie narusza to przepisów o Prokuraturii Generalnej dotyczących zastępstwa procesowego
- 3) skreślić art. 5a - 5c

Rozdział VI

Przepisy przejściowe i końcowe

Art.33.

1. Sprawy, w których zgodnie z przepisami ustawy właściwa jest Prokuratoria Generalna, prowadzone są na dotychczasowych zasadach, aż do ich prawomocnego zakończenia, o ile czynności przed właściwymi organami orzekającymi zostały podjęte przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy.

2. Prokuratoria Generalna może przejąć do prowadzenia sprawy, o których mowa w ust. 1, na warunkach i w trybie określonym przez Prezesa Prokuratorii Generalnej.

Art.34.

Ustawa wchodzi w życie w terminie 14 dni od daty ogłoszenia.

Założenia
Projektów podstawowych aktów wykonawczych
(art.34 ust. 1 pkt.6 Regulaminu Sejmu)

Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości powinno zawierać:

- 1) do aktu wykonawczego określonego art.11 ust. 3
 - strojem urzędowym radców występujących przed sądami jest toga
 - załącznik nr 1 zawiera szczegółowy opis togi
 - załącznik nr 2 określa wzór togi

- 2) do aktu wykonawczego określonego art.16

Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów powinno zawierać:

- Prokuratoria Generalna jest centralnym organem administracji państwowej, który podlega bezpośrednio Prezesowi Rady Ministrów
- Prokuratoria Generalna ma siedzibę w Warszawie
- Organami terenowymi Prokuratorii Generalnej są delegatury z siedzibą w Gdańsku, Szczecinie, Poznaniu, Wrocławiu, Krakowie i Lublinie
- Prokuratoria Generalna swym zasięgiem obejmuje:
 - Warszawa – woj. mazowieckie, podlaskie i łódzkie
 - Gdańsk – woj. pomorskie i warmińsko-mazurskie
 - Szczecin – woj. zachodniopomorskie i lubuskie
 - Poznań – woj. wielkopolskie i kujawsko-pomorskie
 - Wrocław – woj. dolnośląskie i opolskie
 - Kraków – woj. małopolskie, śląskie i podkarpackie
 - Lublin – woj. lubelskie i świętokrzyskie

- 3) do aktu wykonawczego określonego art.26 ust. 2

Rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie szczegółowych zasad wynagradzania pracowników Prokuraturii Generalnej określa:

- tabelę stanowisk, kwalifikacji i zaszeregowania pracowników mianowanych
- tabelę miesięcznych stawek wynagrodzenia zasadniczego prawników mianowanych
- tabelę miesięcznych stawek wynagrodzenia zasadniczego pozostałych pracowników
- tabelę stawek dodatku za wieloletnią pracę
- wysokość nagród jubileuszowych za wieloletnią pracę
- wysokość odpraw emerytalnych oraz zasad tworzenia i wykorzystania funduszu nagród

UZASADNIENIE

Projekt powołuje do życia nową instytucję administracji państwowej, której głównym celem jest ochrona Skarbu Państwa przed niekorzystnym rozporządzaniem majątkiem narodowym. Utworzenie Prokuratorii Generalnej zlikwiduje lukę prawną zarówno w zakresie kontroli wstępnej jak i następczej procesów rozporządzania mieniem Skarbu Państwa.

Wprawdzie z około 5000 przedsiębiorstw państwowych istniejących u progu transformacji ustrojowej – pozostało w rękach państwa niecałe 2000, ale dopóki istnieje choćby tylko kilka, warto sprawować pieczę nad ich przekształcaniem.

Instytucja Prokuratorii Generalnej będzie potrzebna szczególnie teraz, gdy po wejściu Polski do Unii Europejskiej nie da się uniknąć fali roszczeń majątkowych kierowanych do Skarbu Państwa. W tym warunkach – Prokuratoria Generalna stanowiłaby istotny czynnik stabilizujący finanse państwa, a jednocześnie chroniłaby obrót mieniem państwowym przed niekorzystnym jego rozporządzaniem. W chwili obecnej nadzór właścicielski nad majątkiem Skarbu Państwa sprawuje Minister Skarbu Państwa. Z wieloletniej praktyki wynika, że nadzór ten nie jest wykonywany w sposób właściwy. W zakresie gospodarowania mieniem Skarbu Państwa i przebiegiem procesów prywatyzacyjnych mamy liczne dowody, że majątek narodowy jest częstokroć wyprzedawany po cenach zaniżonych po to tylko, aby osiągnąć jakiegokolwiek wpływu do budżetu. Decyzje o sprzedaży przedsiębiorstwa są podejmowane w sposób nieprzemyślany. Dowodem tego jest protokół kontroli prywatyzacji STOEN S.A. sporządzony przez Najwyższą Izbę Kontroli w styczniu 2004 r. Z ustaleń tejże kontroli wynika, że mimo przychodu z tej prywatyzacji, transakcja ta może w dłuższym terminie okazać się niekorzystna pod względem gospodarczym i może zagrażać bezpieczeństwu energetycznemu

państwa. Doprowadzono bowiem do sytuacji, w której na obszarze Warszawy monopol państwowy w dziedzinie dystrybucji energii został zastąpiony monopolem prywatnym.

Decyzje w sprawie prywatyzacji niejednokrotnie były podejmowane bez głębszej analizy ekonomicznej. Dochodziło też do nieprawidłowości, a czasami wręcz do nadużyć. Skarb Państwa tracił ogromne kwoty, wyzbywając się majątku narodowego czasami za symboliczną złotówkę. Minister Skarbu Państwa, do którego należy nadzór właścicielski – nie wykonuje swych obowiązków w sposób właściwy. Świadczą o tym przypadki prywatyzacji KGHM, Domów Towarowych Centrum, PZU, PKP itp.

Obecnie wraz z chwilą wejścia Polski do Unii Europejskiej, możemy zostać narażeni na ryzyko wypłaty odszkodowań na rzecz Niemców z tytułu majątków utraconych przez nich po II wojnie światowej. Jak wiemy, rząd niemiecki w żadnej z umów międzynarodowych nie oświadczył, że sprawy roszczeń majątkowych związanych z przymusowymi przesiedleńcami uważa za zamknięte.

Prokuratoria Generalna – jako specjalistyczny organ ochrony praw i interesów Skarbu Państwa, byłaby gwarantem bezpieczeństwa majątku Skarbu Państwa. Głośno o tym mówią nawet wysocy urzędnicy Ministerstwa Skarbu Państwa jak np. pan Ryszard Tupin.

Po utworzeniu Prokuratorii Generalnej - byłaby ona organem reprezentującym Skarb Państwa w sprawach roszczeń majątkowych zgłaszanych przez podmioty krajowe i zagraniczne. Nie byłoby zatem takiego przypadku, jak w sytuacji, gdy władze Warszawy występując z powództwem przeciwko Skarbowi Państwa, pozwały 3 ministrów, a sąd w charakterze pozwanego wezwał także Sejm RP.

W przedstawionym projekcie ustawy – Prokuratoria Generalna jest centralnym organem administracji państwowej podległym Prezesowi Rady Ministrów. Prezes Prokuratorii Generalnej składa corocznie sprawozdanie Sejmowi RP.

Prokuratoria Generalna ma 4 zasadnicze funkcje. Pierwsza z nich to zgłaszanie sprzeciwu w zakresie rozporządzania mieniem Skarbu Państwa. Ma to miejsce w sytuacji, gdy rozporządzenie tym mieniem naraziłoby Skarb Państwa na szkodę. Ustawa nakłada krótki termin na zgłoszenie sprzeciwu. Wynosi on 30 dni, licząc od dnia doręczenia zgłoszenia zamiaru rozporządzenia lub zobowiązania do rozporządzenia mieniem Skarbu Państwa. Od sprzeciwu przysługuje odwołanie do Rady Ministrów, która na rozpoznanie odwołania ma 30 dni. Decyzja Rady Ministrów jest ostateczna. Rozporządzenie lub zobowiązanie do rozporządzenia mieniem Skarbu Państwa bez zawiadomienia Prokuraturii o zamiarze podjęcia tych czynności jest nieważne, z mocy ustawy (art. 5 ust. 7 projektu).

W art. 6 projekt wymienia uprawnienia Prokuraturii Generalnej służące do realizacji działań określonych w art. 2 projektu.

Drugim zadaniem Prokuraturii Generalnej jest zastępstwo Skarbu Państwa przed sądami i innymi organami, które na mocy pełnomocnictwa ogólnego lub szczegółowego wykonują radcowie (art. 11 projektu). Ważnym zadaniem jest kontrola następcza w zakresie rozporządzania mieniem Skarbu Państwa umów zawartych przed dniem wejścia w życie przedstawionego projektu. Także czynności kontrolne, Prokuratoria podejmuje z własnej inicjatywy, na wniosek Najwyższej Izby Kontroli i na polecenie Prezesa Rady Ministrów (art. 12 ust.2 projektu). W przypadku stwierdzenia, że rozporządzanie mieniem Skarbu Państwa naraziło Skarb Państwa na szkodę. Prokuratoria Generalna zawiadamia o tym fakcie niezwłocznie organy ścigania i wydaje decyzję o nieważności umowy (art. 12 ust. 3 projektu). Od tej decyzji przysługuje odwołanie do Rady Ministrów. Decyzja Rady Ministrów jest ostateczna. Odpowiedzialność cywilną za powstanie szkody w następstwie wydania decyzji o nieważności umowy w zakresie niekorzystnego rozporządzania mieniem Skarbu Państwa ponosi organ, który naraził Skarb Państwa na szkodę, na mocy odrębnych przepisów.

Przepisy rozdziału III projektu normują organizację Prokuraturii Generalnej, na czele której stoi prezes oraz dwóch wiceprezesów. Organami terenowymi kieruje dyrektor powoływany i odwoływany przez Prezesa Prokuraturii Generalnej. Czynności należące do kompetencji Prokuraturii są wykonywane jednoosobowo przez radców za wyjątkiem sprzeciwu (art. 4 projektu) oraz decyzji o nieważności umowy (art. 12 ust. 3 projektu), które są wydawane w składzie 3-osobowym. W sprawach o wartości powyżej 500.000 EURO można zarządzić rozpoznanie sprawy w składzie 7-osobowym.

Stosunek pracy z pracownikami Prokuraturii Generalnej na podstawie mianowania nawiązuje się z radcami, referendarzami, dyrektorami i wicedyrektorami jednostek terenowych oraz doradcami Prezesa zawiązuje się na podstawie mianowania, w pozostałych przypadkach na podstawie zwykłej umowy o pracę.

Art. 21 projektu określa wymogi kwalifikacyjne radców i referendarzy, a art. 23, 24 i 25 – obowiązki pracowników.

Rozdział V i VI zawiera zmiany w przepisach obowiązujących i przepisy przejściowe.

Ustawa nie wywoła zasadniczych zmian gospodarczych i społecznych. Przyczyni się natomiast do lepszej dbałości o majątek narodowy i do rozwagi przy procesach prywatyzacyjnych. Ustawa będzie finansowana z budżetu Państwa.

Pracownicy mianowani, około 140 osób x 6.000 PLN = 840.000.

Pracownicy administracyjni i , 100 osób x 2.500 PLN = 250.000.

Razem około 13 milionów PLN rocznie + ZUS i FP. Kwota ta powinna być przeniesiona z kosztów Ministerstwa Skarbu Państwa w związku z przeniesieniem zadań do Prokuraturii Generalnej. Należy uwzględnić koszty rzeczowe dla Prokuraturii Generalnej w Warszawie i 6 delegatur w terenie.

Wszystkie koszty zostaną zrekompensowane poprzez zapewnienie należytej ochrony interesów Skarbu Państwa.

Ustawa nie jest sprzeczna z prawem Unii Europejskiej.

Warszawa, dnia 29 marca 2004 r. 15 48

Pan
Marek Borowski
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Opinia

w sprawie zgodności poselskiego projektu ustawy o Prokuratorii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej z prawem Unii Europejskiej

Na podstawie art. 34 ust. 9 uchwały Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 30 lipca 1992 r. – Regulamin Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej (tekst jednolity: Monitor Polski z 2002 r. Nr 23, poz. 398, zmiana: Monitor Polski z 2003 r. Nr 23, poz. 337) sporządza się następującą opinię:

1. Przedmiot projektu ustawy

Projekt ustawy o Prokuratorii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej przewiduje utworzenie centralnego organu administracji państwowej – Prokuratorii Generalnej – powołanego do reprezentowania oraz ochrony praw i interesów majątkowych Skarbu Państwa. Projekt określa organizację i zadania Prokuratorii Generalnej.

Ponadto w projekcie proponuje się zmiany innych ustaw: z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. Nr 43, poz. 296, z późniejszymi zmianami), z dnia 1 sierpnia 1997 r. o Trybunale Konstytucyjnym (Dz. U. Nr 102, poz. 643, z późniejszymi zmianami), z dnia 8 sierpnia 1996 r. o zasadach wykonywania uprawnień przysługujących Skarbowi Państwa (Dz. U. Nr 106, poz. 493, z późniejszymi zmianami).

Należy zauważyć, że projekt kilkakrotnie – mówiąc o organach, których regulacje projektowanej ustawy miałyby dotyczyć (art. 4 ust. 2 i 7, art. 5) – odsyła do art. 3. Art. 3 projektu nie określa jednak takich organów. Nieznany jest więc zakres podmiotowy ustawy.

2. Stan prawa wspólnotowego w materii objętej projektem

Sposób i zasady reprezentacji i ochrony interesów i praw majątkowych Skarbu Państwa (m.in. występowanie przed sądami) stanowią domenę prawa krajowego. Prawo wspólnotowe reguluje jednak kwestię swobody przepływu osób (pracowników) i w tym zakresie należy powołać art. 39 TWE.

3. Układ Europejski

Postanowienia Układu ustanawiającego stowarzyszenie między Rzeczpospolitą Polską z jednej strony a Wspólnotami Europejskimi i ich państwami członkowskimi z drugiej (Układ Europejski) nie regulują kwestii reprezentacji Skarbu Państwa. Natomiast do zagadnienia swobody przepływu pracowników odnosi się art. 37 Układu, zobowiązujący – przy uwzględnieniu sytuacji i uwarunkowań w państwach członkowskich i Polsce – do niedyskryminacyjnego (z uwagi na obywatelstwo) traktowania pracowników: polskich – w państwach członkowskich, a obywateli państw członkowskich – w Polsce. Przy czym chodzi tu warunki pracy i płacy pracowników już zatrudnionych (legalnie). Układ nie porusza kwestii zatrudnienia w administracji publicznej.

4. Analiza przepisów projektu pod kątem ustalonego stanu prawa wspólnotowego i postanowień Układu Europejskiego

Zgodnie z art. 20 ust. 1 pkt 1 opiniowanego projektu ustawy pracownikiem mianowanym Prokuratorii Generalnej może być tylko obywatel polski.

Zakaz wszelkiej dyskryminacji wobec pracowników ze względu na przynależność państwową w dziedzinie zatrudnienia, płacy i innych warunków pracy, wynikający z art. 39 ust. 1 TWE, nie dotyczy zatrudnienia w administracji publicznej. Ponieważ według projektu (art. 1 pkt 1) Prokuratoria Generalna jest centralnym organem administracji państwowej, warunek obywatelstwa polskiego jest zgodny z art. 39 TWE. Warunek obywatelstwa nie jest też sprzeczny z postanowieniami Układu odnoszącymi się do swobodnego przepływu osób, w szczególności z art. 37 Układu.

5. Traktat o przystąpieniu Republiki Czeskiej, Republiki Estońskiej, Republiki Cypryjskiej, Republiki Łotewskiej, Republiki Litewskiej, Republiki Węgierskiej, Republiki Malty, Rzeczypospolitej Polskiej, Republiki Słowenii i Republiki Słowackiej do Unii Europejskiej

Traktat nie odnosi się do kwestii z zakresu projektu ustawy.

6. Konkluzja

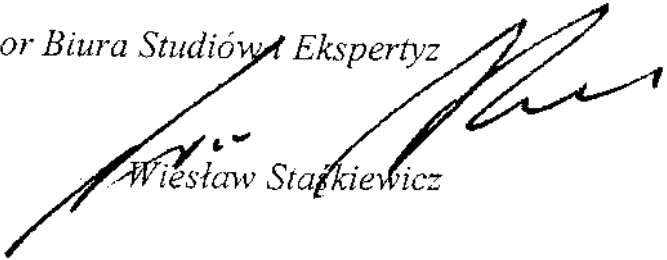
Przedmiot projektu ustawy o Prokuratorii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej w zasadniczej części nie jest objęty prawem wspólnotowym i obowiązkiem dostosowawczym wynikającym z Układu Europejskiego.

Należy jednak zwrócić uwagę, że ze względu na błąd legislacyjny (patrz punkt 1. niniejszej opinii) zakres podmiotowy części regulacji jest nieokreślony.

W zakresie, w jakim projekt wprowadza wymóg obywatelstwa polskiego dla pracownika mianowanego, projekt jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.

Opracował: *Zespół Prawa Europejskiego*

Akceptował: *Dyrektor Biura Studiów i Ekspertyz*

Wiesław Stańkiewicz

Tłoczono z polecenia Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej

Skierowano do druku 14 kwietnia 2004 r.

Cena 1,29 zł + 22% VAT

